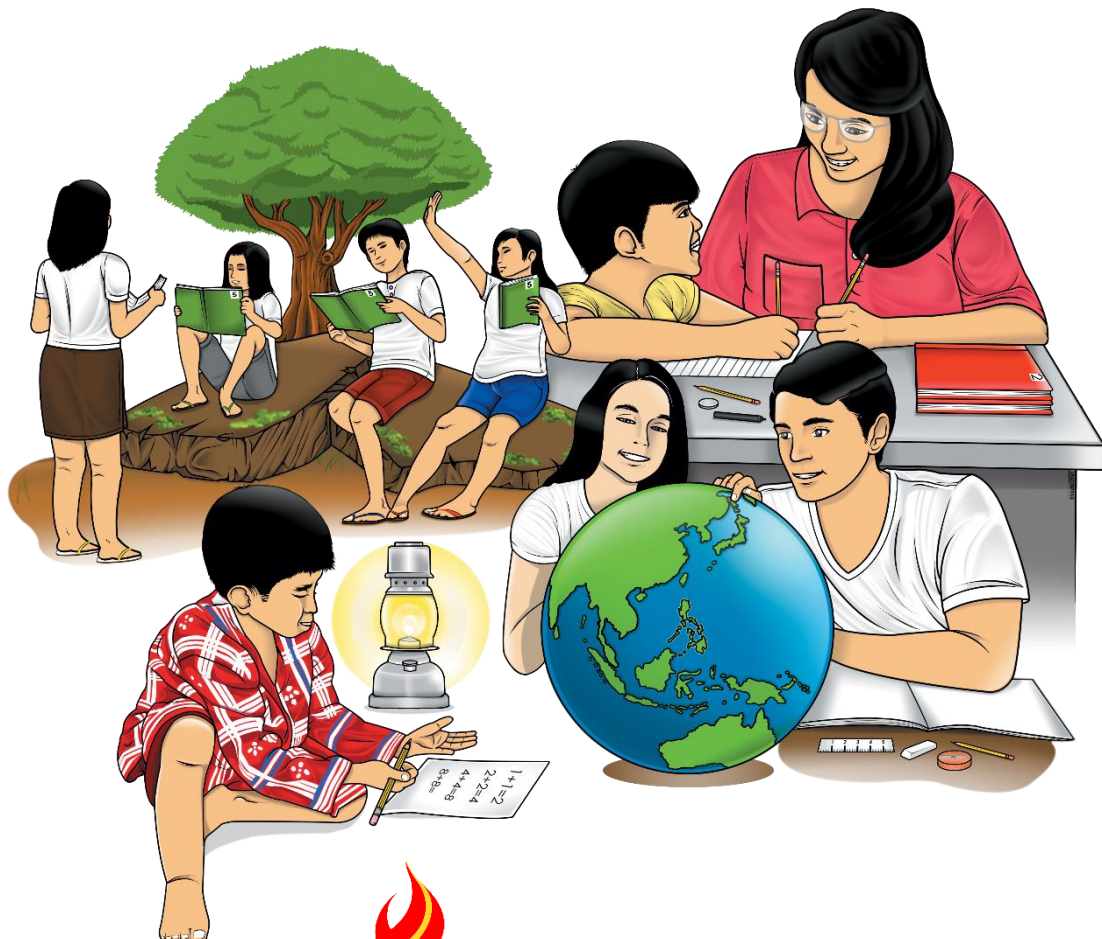

Filipino

Unang Markahan – Modyul 4: Epiko: Indarapatra at Sulayman

Filipino – Baitang 7
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 4: EPIKO: Inadarapatra at Sulayman
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	James B. Lomocho
Editor:	Lelita A. Laguda Antonette S. Espora
Tagasuri:	Sally A. Palomo
Tagaguhit:	Lhryn T. Jaranilla Jesrene Vale Verallo Swelyn E. Forro
Tagalapat:	Guinevier T. Allosa
Tagapamahala:	Allan G. Farnazo Gilbert B. Barrera Arturo D. Tingson, Jr. Peter Van C. Ang-Ug Juliet F. Lastimosa Sally A. Palomo Gregorio O. Ruales

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region XII

Office Address: Department of Education – Region XII
Office Address: Regional Center, Brgy. Carpenter Hill, City of Koronadal
Telefax: (083) 2288825/ (083) 2281893
Email Address: depedroxii.org Email: region12@deped.gov.ph

Filipino

**Unang Markahan – Modyul 4:
Epiko: Indarapatra at Sulayman**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 7** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Epiko: Indarapatra at Sulayman!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Filipino 7** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa **Epiko: Indarapatra at Sulayman!**

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Kumusta kaibigan? Muli naririto ang iyong kaibigan na si Kokoy na nakahandang gumabay sa iyong paglalakbay. Masaya ka ba sa iyong karanasan sa pagsagot mo sa mga nakaraang modyul?

Dahil sa matagumpay mong nasagutan ang nakaraang tatlong modyul ay masasabi kong nasisiyahan at natututo ka kaibigan! Marami ka na bang nabasang epiko? Sa araling itO, sabay nating basahin at unawain ang epikong Indarapatra at Sulayman. Sa modyul ring ito, matutunan mo namang kilalanin ang sanhi at bunga ng mga pangyayari.

Tara na! Magsimula na tayo. Alam kong kaya mo iyan kaibigan, ikaw pa ba!

Subukin

Bago tayo magsimula, susubukin ko muna ang iyong kasalukuyang alam.

Huwag kang mag-alala, ito ay panimulang pagsubok lamang. Nais kong sagutin mo ang mga tanong sa abot ng iyong makakaya. Kapag tapos mo nang sagutin ang mga katanungan, kunin mo sa iyong guro ang susi sa pagwawasto. Iwasto mo nang matapat ang iyong mga kasagutan. Kung handa ka na, maaari ka nang mag-umpisa.

A. Panuto: Kilalanin ang angkop na bunga sa mga sanhing nakasaad sa bawat bilang. Lagyan ng tsek (✓) ang iyong sagot.

1. Ang batang mahilig magbasa
☐ lalabo ang mata
☐ maraming kaalamang makukuha
☐ mahilig din mangopya
2. Ang batang likas na matapat
☐ pag nakakita ng pera'y kuha agad
☐ ipinagtatanong, isinasauli ang perang makita.
☐ madalas mangupit sa bulsa.
3. Ang batang tunay na magalang
☐ pamumupo'y di malilimutan.
☐ di pinapansin gurong madadaanan.
☐ binabati mga kamag-aral lamang.
4. Ang batang may matibay na pananampalataya
☐ mahal ang Diyos at kapwa niya.
☐ mahal lamang ang mga magulang niya.
☐ mahal lamang ang sarili niya.
5. Ang batang may disiplina
☐ tuloy sa paggawa guro'y wala na.
☐ nag-iingay pag guro'y wala na.
☐ tumitigil sa gawain pagkat guro'y di makapapansin

B. Panuto: Basahing mabuti ang mga pangungusap. Markahan ng **S** kung ito ay **SANHI** at **B** kung ito naman ay **BUNGA**.

6. ☐ Araw-araw akong nagdidilig ng halaman.
☐ Lumaki ang aking halaman.
7. ☐ Madali kong nasagutan ang pagsusulit sa Filipino.
☐ Nag-aral akong mabuti.
8. ☐ Hindi kami natuloy magbisikleta.
☐ Umulan nang malakas.
9. ☐ Nagsuot ako ng sombrero.
☐ Napakainit ang sikat ng araw.
10. ☐ Marami na akong laruan.
☐ Ipinamimigay ko ang ibang laruan.

C. Panuto: Basahin ang tekstong nasa kahon at sagutin ang sumusunod na mga tanong. Piliin ang titik ng wastong sagot.

Mahirap lamang ang mag-anak ni Mang Serdan. Masaya palagi sila.

Lagi silang nagtutulungan sa anumang gawain kaya hindi nag-aaway ang mga anak nila.

11. Alin ang naging bunga ng hindi niya pagkain?

- A. Hindi siya kumain.
- B. Oras na ng tanghalian.
- C. Sumakit ang kanyang tiyan.
- D. Pinagpatuloy ni Sara ang paglala

Oras na ng tanghalian.

Pinagpatuloy ni Sara ang paglalaro.

Sumakit ang kanyang tiyan dahil hindi siya kumain.

12. Alin ang sanhi sa talata?

- A. Masaya palagi sila.
- B. Hindi nag-aaway ang mga anak nila.
- C. Mahirap lamang ang mag-anak ni Mang Serdan.
- D. Lagi silang nagtutulungan sa anumang gawain.

Araw ng Sabado. Walang pasok ang mga bata.

Naglilinis ang kanyang ina. Napansin niya na pagod na ito kaya siya ay tumulong.

13. Piliin ang bunga sa talatang binasa.

- A. Araw ng Sabado
- B. Kaya siya ay tumulong
- C. Naglilinis ang kanyang ina.
- D. Napansin niya na pagod na ito.

Nagpunta sina Marites sa parke. Isang batang babae ang nakatingin sa kanya habang sila ay kumakain ng baon nilang pansit.

Nararamdaman niyang nagugutom na ito. Naawa si Marites sa bata kaya binigyan niya ito ng pagkain.

14. Anong naging dahilan sa pagbibigay niya ng pagkain sa bata?

- A. Nagpunta sina Marites sa Parke.
- B. Isang batang babae ang nakatingin sa kanya
- C. kumakain sila ng pansit.
- D. Naawa si Marites sa batang nagugutom.

Si Elyza ay isang manlalaro ng chess. Araw-araw ay nagsasanay siya pagkatapos ng klase. Hindi rin niya pinababayaan ang kanyang pag-aaral. Dahil sa kanyang tiyaga ay palagi siyang nananalo.

15. Ano ang bunga ng kanyang pagsasanay?

- A. Siya ay manlalaro ng chess.
- B. Palagi siyang nananalo.
- C. Nagsasanay siya pagkatapos ng klase.
- D. Hindi niya pinababayaan ang kanyang pag-aaral.

Aralin

4

Epiko: Indarapatra at Sulayman

A. PANITIKAN:

Indarapatra at Sulayman

Isinatula ni Bartolome del Valle

(Epiko)

B. WIKA AT GRAMATIKA:

Sanhi at Bunga ng mga Pangyayari

Pinakamahalagang Kasanayan sa Pampagkatuto: F7PB-Id-e-3

Naipaliliwanag ang sanhi at bunga ng mga pangyayari

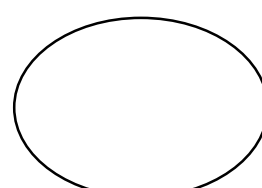
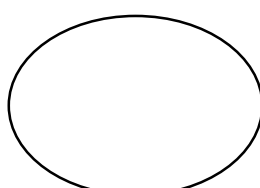
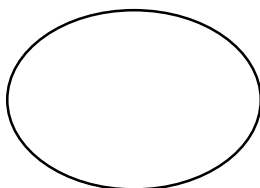
Balikan

Mahusay kaibigan!

Kahanga-hanga ang iyong galing at tatag sa pagsagot sa mga katanungan sa itaas. Kung mataas ang iyong nakuhang iskor, binabati kita. Kung mababa naman ay huwag kang mag-alala. May pagkakataon ka pang paunlarin ang iyong sarili sa tulong ng modyul na ito.

Ngayon, babalikan muna natin ang iyong napag-aaralan sa ikatlong modyul. Batay sa iyong natutuhan, paano mo bigyang-kahulugan ang salitang **HINUHA**? Magbigay ka nga. Isulat mo ang iyong sagot sa loob ng mga bilog na makikita sa ibaba.

Sa pagkakataong ito, tingnan mo kung ang mga salitang iyong naisip ay makikita mo sa kahulugan ng salitang hinuha.

Ang **hinuha o paghihinuha** (*inferring*) ay isang kasanayan sa pagbibigay ng prediksyon sa mangyayari gamit ang mga pahimaton o *clues*, impormasyon at pangyayari.

O, ano? Tama ba ang mga salitang iyong naisip? Kung hindi, ayos lang iyan kaibigan. Ang mahalaga ay natututo ka.

Sa aralin namang ito ay matututo kang magpaliwanag ng sanhi at bunga sa tulong na rin ng mahihinuha mo batay sa mga pangyayari. Nasasabik

Mga Tala para sa Guro

Ang Modyul na ito ay inihanda para sa mga mag-aaral upang lubusang matuto at maunawaan ang pinakamahalagang layunin ng pampagkatuto. Naglalaman din ito ng mga gawain at pagsasanay upang malinang ang kakayahan ng mga mag-aaral.

Tuklasin

Kilala mo ba kung sino sila? Sige nga hulaan mo.

Ilustrasyon ni: Ihryn T. Jaranilla

Tama! Sila ang mga paborito mong internasyunal na mga Super Heroes na sina Superman, Batman at Wonderwoman.

Ang susunod na mga larawan, kilala mo kaya sila?

Ilustrasyon ni: Jesrene Vale Verallo

Tama ka, sila ay mga kilalang superhero sa ating bansa. Sila ay sina Darna, Captain Barbel at Lastikman. Sila ay mga kakaibang tao sapagkat sila ay nagtataglay ng kakaibang lakas at kapangyarihan.

Sa bahaging ito ng modyul ay babasahin mo ang isang epiko ng Maguindanao. Unawain ito nang mabuti at sagutin ang mga gawaing inihanda para sa iyo.

Alam mo ba kung ano ang tawag sa isang akda na nagsasalaysay ng kabayanihan ng isang taong nagtataglay ng kapangyarihan na humaharap sa mga tagpong kababalaghan at hindi kapani-paniwala sa isang lugar? Ang tawag dito ay EPIKO.

Sige na kaibigan, simulan mo na.

Indarapatra at Sulayman

Isinatula ni Bartolome del Valle

I

Nang unang panahon ayon sa alamat ng pulong Mindanaw, ay wala ni kahit munting kapatagan. Pawang kabundukan ang tinatahanan ng maraming taong doo'y namumuhay maligaya sila sapagkat sagana sa likas na yaman.

II

Subalit ang lagim ay biglang dumating sa kanilang bundok na dati'y payapa. Apat na halimaw ang doo'y nanalot. una'y si Kurita na maraming paa at ganid na hayop sapagkat sa pagkain kahit limang tao'y kanyang nauubos.

III

Ang bundok Matutum ay tinirhan naman ng isang halimaw na may mukhang tao na nakatatakot kung ito'y mamasdan, ang sino mang tao na kanyang mahuli'y agad nilalapang, at ang laman nito'y kanyang kinakain na walang anuman.

IV

Ang ikatlo'y si Pah na ibong malaki. Pag ito'y lumipad
ang bundok na Bitá napadidilim niyong kanyang pakpak,
ang lahat ng tao'y sa kuweba tumahan upang makaligtas
sa salot na itong may matang malinaw at kukong matalas.

V

Ang Bundok Kurayang pinananahanan ng maraming tao
ay pinapaglagim ng isa pang ibong may pitong ulo;
walang makaligtas sa bagsik ng kanyang matalas na kuko
pagkat maaaring kanyang natatanaw ang lahat ng dako.

VI

Ang kalagim-lagim na kinasapitan ng pulong Mindanaw
ay nagdulot ng lungkot sa maraming baya't mga kaharian;
Si Indarapatra na haring mabait, dakila't marangal
ay agad nag-utos sa kanyang kapatid na prinsipeng mahal.

VII

"Prinsipe Sulayman, ako'y sumasamo na iyong iligtas
ang maraming taong nangangailangan ng tulong mo't habag."
"O mahal na hari na aking kapatid, ngayon di'y lilipad
at maghihiganti sa mga halimaw ang talim ng tabak."

VIII

Binigyan ng isang singsing at isang espada ang kanyang kapatid
upang sandatahin sa pakikibaka. Kanyang isinabit
sa munting bintana ang isang halaman at saka nagsulit;
"ang halamang ito'y siyang magsasabi ng iyong nasapit.

IX

Nang siya'y dumating sa tuktok ng bundok na pinaghaharian
Nitong ni Kurita, siya ay nagmasid at kanyang natunghan
Ang maraming nayong wala kahit isang taong tumatahan;
"Ikaw'y magbabayad, mabangis na hayop?" yaong kanyang wika.

X

Di pa nagtatagal ang kanyang sinasabi, nagimbal ang bundok
at biglang lumabas itong si Kuritang sa puso'y may poot;
sila ay nagbaka at hindi tumigil hangga't malagot
ang tangang hininga niyong si Kuritang sa lupa ay salot.

XI

Tumatag ang puso nitong si Sulayman sa kanyang tagumpay
kaya't sa Matutum, hinanap naman ay si Tarabusaw;
sa tuktok ng bundok ay kanyang namalas ang nakahahambal
na mga tanawin: "Ngayon di'y lumabas nang ikaw'y mamatay."

XII

Noon di'y nahawi ang maraming puno sa gilid ng bundok,
at ilang saglit pa'y nagkakaharap na silang puso'y nagpupuyos.
Yaong si Sulayma'y may hawak na tabak na pinang-uulos;
ang kay Tarabusaw na sandata nama'y sangang panghambalos.

XIII

At sa paghahamok ng dalawang iyong balita sa tapang
Ang ganid na hayop sa malaking pagod ay napahandusay.
"Ang takdang oras mo ngayon'y dumating na," sigaw ni Sulayman
At saka sinaksak ng kanyang sandata ang tusong halimaw.

XIV

Noon di'y nilipad niyong si Sulayman ang bundok ng Bitá;
siya'y nanlumo pagkat ang tahanan sa tao ay ulila;
ilang sandal pa ay biglang nagdilim gayong maaga pa
at kanyang natantong ang kalabang ibon ay dumating na.

XV

Siya ay lumundag at kanyang tinaga ang pakpak ng ibon,
datapwa't siya rin ang sinamang-palad na bagsakan niyon;
sa bigat ng pakpak, ang katawan niya'y sa lupa bumaon
kaya't si Sulayman noon ay nalibing na walang kabaong.

XVI

Ang kasawiang ito ay agad nabatid ng mahal na Hari
Pagkat ang halaman noon di'y nalanta't sanga'y nangabali;
"Siya ay patay na!" ang sigaw ng kanyang namumutlang labi,
"Ang kamatayan mo'y ipaghihiganti buhay ma'y masawi."

XVII

Nang siya'y dumating sa bundok ng Bitá ay kanyang kinuha
ang pakpak ng ibon. Ang katawang pipi ay kanyang namalas
nahabag sa kanya ang kanyang bathala; biglang nagliwanag
at ilang saglit pa ay nakita niya ang tubig na lunas.

XVIII

Kanyang ibinuhos ang tubig na yaon sa lugaming bangkay,
at laking himala! Ang kanyang kapatid ay dagling nabuhay,
sila ay nagyakap sa gitna ng galak at ng katuwaan,
saka pinauwi itong si Sulayman sa sariling bayan.

XIX

Sa bundok Kurayan na kanyang sinapit ay agad hinanap
ang ibong sa tao'y nagbibigay-lagim at nagpapahirap;
dumating ang ibong kay laki ng ulo at ang kukong matalas
subalit ang kalis ni Indarapatra'y nagwagi sa wakas.

XX

Sa kanyang tagumpay may isang diwatang bumating magalang,
“Salamat sa iyo butihing bayani na ubod ng tapang,
kaming mga labi ng ibong gahaman ngayo’y mabubuhay.”
at kanyang namalas ang maraming taong noo’y nagdiriwang.

XXI

Nabihag ang puso ng mahal na hari sa ganda ng mutya
kaya’t sa naroon ay kanyang hiniling na lakip ang sumpa
na sila’y ikasal. Noon di’y binuklod ng isang adhika
ang kanilang puso, “Mabuhay ang hari! ang sigaw ng madla.

XXII

Ang tubig ng dagat ay tila hinigop sa kailaliman;
at muling lumitaw ang lawak ng lupang pawang kapatagan,
si Indarapatra’y hindi na bumalik sa sariling bayan,
at dito naghari sa mayamang lupa ng pulong Mindanaw.

Pinagkunan: Baybayin

Suriin

Nagustuhan mo ba ang binasa mong epiko, kaibigan? Hindi ba’t para ka na ring nanood ng isang maaksyong pelikula.

Sa puntong ito, nais kong malaman kung tunay mo ngang naunawaan ang iyong binasang epiko. Sagutin mo ang mga sumusunod na tanong sa ibaba. Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel. Handa ka na ba kaibigan? Kung handa ka na, maaari ka nang mag-umpisa.

Mga susing tanong:

1. Sino-sino ang dalawang pangunahing tauhan sa epikong iyong binasa? Ilarawan mo sila.
2. Bakit nalungkot at napuno ng takot ang mga tao sa pulo ng Mindanaw?
3. Kung ikaw si Sulayman, gagawin mo rin ba ang ginawa Indarapatra na tulungan ang mga taong ginugulo ng mga halimaw?
4. Sa iyong palagay, mahalaga ba ang pagtulong sa kapwa? Ipaliwanag mo ang iyong sagot.
5. Sa panahon ngayon, paano mo maipapakita ang iyong pagdamay sa mga taong nahihirapan at nangangailangan ng tulong sa panahon ng pandemya?

Nasagot mo na ba ang lahat ng tanong?
Kung oo, aba'y napakagaling mo.
Ipagpatuloy mo lang ang ganyang gawain.
Bago magpatuloy sa susunod na gawain.
Pag-aaralan mo muna ang kahulugan ng
sanhi at bunga. Kapag ikaw ay nahihirapan
sa pag-unawa ng mga kahulugang ito,
maaari kang humingi ng tulong sa iba.

Ang **sanhi** ay tumutukoy sa ugat o dahilan ng isang pangyayari. Samantalang ang **bunga** naman ay tumutukoy sa resulta o kinalabasan ng pangyayari. Ito ay nakikilala sa tulong ng mga salitang pananda tulad ng kaya, dahil, tuloy at iba pa.

Mga Halimbawa

Sanhi: Sa sobrang galit ni Busao ay hinulog niya ang mga bato sa lawa

Bunga: kaya nalungkot ang mga mamamayan sa lawa.

Sanhi: Naubos ang mga berdeng dahon ng punongkahoy ng kabundukan

Bunga: tuloy nagalit nang lubos si Tau Bilil.

Madali lang 'di ba? Ngayon ay magpatuloy ka na sa susunod mong gawain.

Pagyamanin

Basahin at unawain ang balitang makikita sa ibaba. Pagkatapos, gawin ang nakahandang gawain sa pagtukoy ng sanhi at bunga batay sa iyong binasa. Gawing gabay ang grapikong pantulong na makikita sa ibaba.

ECQ, ipinatupad sa Gensan

ni James B. Lomocho

Dahil sa patuloy na pagtaas ng bilang ng kaso ng Coronavirus Disease (COVID-19) sa bansa, ipinatupad ng pamahalaang lokal ng Lungsod ng Heneral Santos ang *Enhanced Community Quarantine (ECQ)* noong ika-22 ng Marso, 2020.

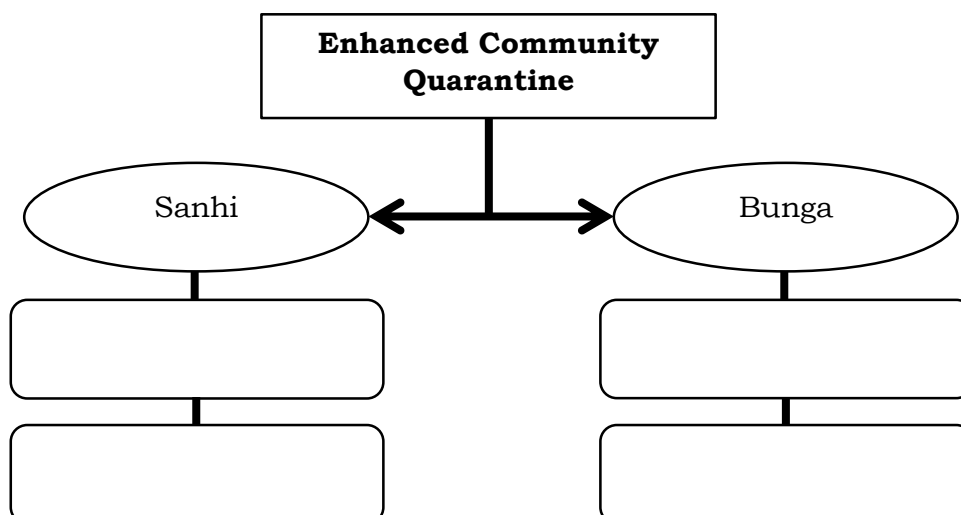
Layunin ng nasabing patakaran ang paglimita sa galaw ng mga tao na makatutulong upang maiwasan ang pagkalat ng virus sa lungsod.

Ipinagbawal muna ang labas-masok sa lungsod maliban sa mga *medical emergency* at *essential travel*.

Hinihikayat ang mamamayan na manatili lamang sa loob ng bahay at lumabas lamang kapag kinakailangan tulad ng pagbili ng pagkain, gamot at ibang pang kinakailangan.

Mahigpit ding ipinatupad ang pagsusuot ng facial mask at pag-oobserba ng social distance kapag lumalabas ng bahay.

Pansamantala ring ipinasara ang ilang establisyemento tulad ng mga *malls*, *salon*, *barbershop*, *resorts*, *hotel* at marami pang iba.

Isaisip

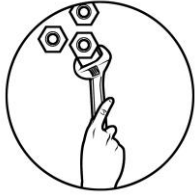

Binabati kita kaibigan dahil naabot mo na ang bahaging ito ng modyul. Nagpapatunay lamang ito ng iyong determinasyon sa pagkatuto.

Ngayon, kumpletuhin mo ang pangungusap batay sa iyong natutunan sa modyul na ito.

Ang sanhi ay tumutukoy sa

Ang bunga ay tumutukoy sa

Isagawa

Sa bahagi namang ito, ay bubuo ka ng isang *infographics* na nagpapakita ng kaalaman tungkol sa Nobel Coronavirus (NCOV) sa pamamagitan ng paggamit ng mga pangungusap na nagsasaad ng mga sanhi at bunga.

Maaari kang pumili sa mga sumusunod na estilo sa paggawa ng iyong *infographics*.

- A. Collage
- B. Powerpoint Presentation
- C. Blog
- D. Brochure

Sa paggawa ng iyong gawain, gawing batayan ang rubrik na makikita sa ibaba.

Pamantayan	Napakahusay (5)	Mahusay (4)	Katamtaman (3)	Nangangailangan ng Pagsasanay (2-1)
Kabuluhan ng impormasyon	Mayaman at makabuluhan ang impormasyon	May sapat na impormasyon	May kakulangan sa impormasyon	Maraming kulang na impormasyon
Organisasyon ng impormasyon	Naihanay nang maayos at lohikal ang mga impormasyon sa paksa	Naihanay ang mga impormasyon sa paksa	May kalituhan sa organisasyon ng impormasyon	Magulo ang paghahanay ng impormasyon
Paggamit ng mga larawan at icons	Makahulugan at may kaugnayan sa paksa ang mga larawan at icons na ginamit	May kaugnayan sa paksa ang mga larawan at icons na ginamit	May ilang larawan at icons na walang kaugnayan sa paksa	Walang kaugnayan sa paksa ang mga ginamit na larawan at icons
Pagkamalikhain	Labis na kaakit-akit disenyo at maganda ang kombinasyon ng kulay na ginamit	Kaakit-akit ang disenyo at maganda ang kombinasyon ng kulay na ginamit	Di gaanong kaakit-akit ang disenyo at di gaanong maganda ang kombinasyon ng kulay	Hindi kaakit-akit ang at hindi maganda ang kombinasyon ng kulay na ginamit

Tayahin

Napakagaling mo kaibigan! Mahusay mong nasunod at nagawa ang mga gawain sa modyul na ito. Ngayon naman ay susubukin natin ang iyong natutuhan sa pagsagot sa mga katanungan na makikita sa ibaba. Isulat ang iyong angkop na sagot sa sagutang papel.

- A. Panuto: Basahin ang mga linya mula sa binasang epiko at ibigay ang hinihingi sa bawat bilang.

Nang unang panahon ayon sa alamat ng pulong Mindanaw,
ay wala ni kahit munting kapatagan. Pawang kabundukan
ang tinatahanan ng maraming taong doo'y namumuhay
maligaya sila sapagkat sagana sa likas na yaman.

1. Ano ang sanhi sa maligayang pamumuhay ng mga tao sa pulo ng Mindanaw?
 - A. dahil sa malawak na katapagan ng pulo
 - B. dahil sa kasaganahan ng kanilang likas yaman
 - C. dahil sa pagtutulungan ng mga mamamayan doon
 - D. dahil sa mga magagandang tanawin sa kanilang lugar

Ang kalagim-lagim na kinasapitan ng pulong Mindanaw
ay nagdulot ng lungkot sa maraming baya't mga kaharian;

2. Ano ang naging bunga ng lagim na sinapit ng pulong Mindanaw sa mga bayan at kaharian?
 - A. naging masaya ang mga mamamayan
 - B. naging mayaman ang mga tao sa lugar
 - C. naging mahirap ang pamumuhay ng mga tao roon
 - D. naging malungkot ang mga bayan at mga kaharian sa pulo

“Prinsipe Sulayman, ako’y sumasamo na iyong iligtas ang maraming taong nangangailangan ng tulong mo’t habag.”

3. Ano ang naging sanhi ng paghingi ng tulong ni Haring Indarapatra kay Prinsipe Sulayman?
- A. Nalungkot siya sa mga taong nagugutom.
 - B. Nasaksihan niya ang paghihirap ng mga tao.
 - C. Naawa siya sa mga taong ginugulo ng mga halimaw.
 - D. Nawalan siya ng pag-asa para sa mga tao sa pulo ng Mindanaw.

Siya ay lumundag at kanyang tinaga ang pakpak ng ibon, datapwa’t siya rin ang sinamang-palad na bagsakan niyon; sa bigat ng pakpak, ang katawan niya’y sa lupa bumaon kaya’t si Sulayman noon ay nalibing na walang kabaong.

4. Ano ang naging bunga ng pagbagsak ng tinagang pakpak ng Ibon kay Prinsipe Sulayman?
- A. Natalo ni Sulayman ang malaking ibon.
 - B. Pumanaw si Sulayman dahil sa bigat ng pakpak.
 - C. Sumuko si Sulayman sa pakikipaglaban sa halimaw.
 - D. Natakot si Sulayman at hindi na ipinagpatuloy ang kanyang misyon.

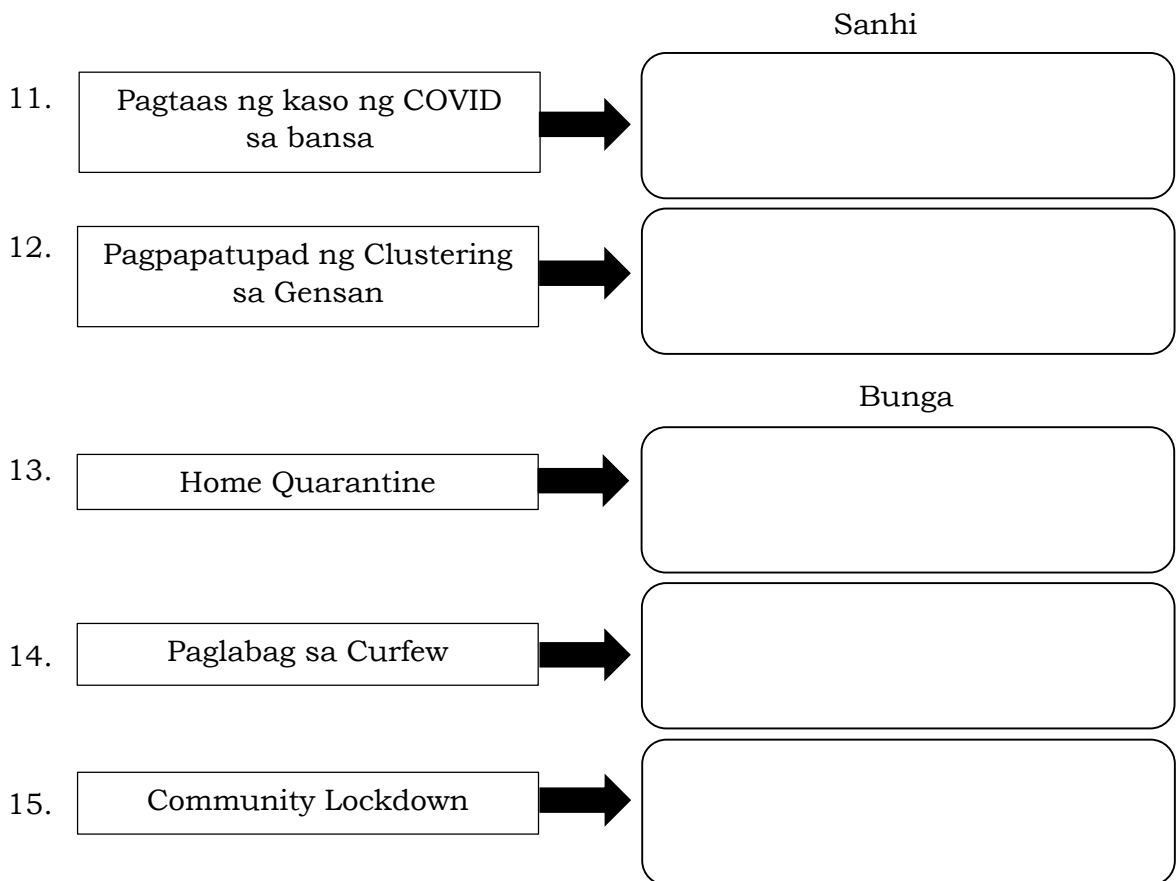
Kanyang ibinuhos ang tubig na yaon sa lugaming bangkay, at laking himala! Ang kanyang kapatid ay dagling nabuhay, sila ay nagyakap sa gitna ng galak at ng katuwaan, saka pinauwi itong si Sulayman sa sariling bayan.

5. Ano ang naging sanhi ng muling pagkabuhay ni Prinsipe Sulayman?
- A. dahil sa mahiwagang tubig na ibinuhos sa kanya
 - B. dahil sa ritwal na isinagawa ni Haring Indarapatra
 - C. dahil sa pagdinig ni Bathala sa panalangin ng mga tao
 - D. dahil sa gamot na ipinainom sa kanya ni Haring Indarapatra

B. Panuto: Kumpletuhin ang sumusunod na pahayag upang mabuo ang diwa ng pangungusap batay sa mga pangyayari sa epikong nabasa.

6. Dumating ang mga halimaw sa pulo ng Mindanaw dahil dito _____.
7. Nalaman ni Indarapatra na si Sulayman ay pumanaw na kasi _____.
8. Pinauwi ni Indarapatra si Sulayman sa kanilang kaharian sapagkat _____.
9. Maraming tao sa pulo ng Mindanaw ang nagsaya dahil _____.
10. Napaibig si Indarapatra sa isang magandang diwata kaya naman _____.

C. Panuto: Ipaliwanag ang naging sanhi o bunga ng sumusunod na mga pangyayari.

Karagdagang Gawain

Isang masigabong palakpakan para sa iyo kaibigan!

Matagumpay mong naisagawa at natapos ang mga gawain sa modyul na ito. Alam kong nahasa mo na iyong sarili sa pagpapaliwanag ng sanhi at bunga ng mga pangyayari. Ikinararangal ko ang iyong pagsisikap sa pag-aaral.

Naniniwala akong maaabot mo ang iyong mga pangarap balang araw basta't ipagpatuloy mo lamang ang ganitong ugali sa pag-aaral.

Bago ka tumungo sa susunod na modyul, nais kong pumili ka ng isang paksa sa ibaba at ipaliwanag ang sanhi at bunga nito. Sumulat ka ng dalawang talatang balita ukol dito.

COVID-19

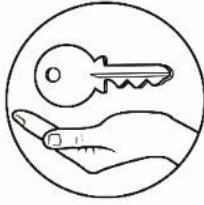
Lumolobong utang
ng Pilipinas

Social Amelioration
Program (SAP)

Binabati kita kaibigan! Napakagaling mo! Natapos at napagtagumpayan mo ang aralin. Sana'y naiwan sa iyong isipan ang lahat ng mga napag-aralan natin sa araw na ito.

Bagaman tapos na tayo sa araling ito, ihandang muli ang iyong sarili sa panibago na namang aralin, ang **Modyul 5: PAGSUSURI NG ISANG DOKYU FILM**

Susi sa Pagwawasto

<p>Pagyamanin</p> <p>Sanhi</p> <p>1. pagtaas ng bilang ng kaso ng Coronavirus Disease (COVID-19) sa bansa</p> <p>2. paghimita sa galaw ng mga tao na makatutulong upang maiwasan ang pagkalat ng virus sa lungsod.</p> <p>Bunga</p> <p>1. Ipinagbawal muna ang labas-masok sa lungsod. Hinihikayat ang mamamayan na manatili lamang sa loob ng bahay at lumabas lamang kapag kinakailangan. 3. Ipinatupad ang pagsusunot ng facial mask at pag- oobserba ng social distance kapag lumalabas ng bahay.</p> <p>4. Ipinasara ang ilang establisyemento.</p>	<p>Subukin</p> <p>A.</p> <p>1. maraming kaalamang makukuhang ipinagtatamong, 2. isinasauli ang perang makita 3. pamumupo'y di malilimutan 4. mahal ang Diyos at kapwa niya tuloy sa paggawa 5. guro'y wala na</p> <p>B.</p> <p>6. S 7. B 8. S 9. B 10. S 11. C 12. D 13. B 14. D 15. B</p>	<p>Tayahin</p> <p>A.</p> <p>1. B 2. D 3. C 4. B 5. A</p> <p>B.</p> <p><i>Mga posibleng sagot:</i></p> <p>6. natakot at nagkagulo ang mga tao 7. nalanta ang halaman 8. siya na ang nagpatuloy ng kanyang misyon 9. natalo na ang mga halimaw 10. pinakasalan niya ito at namalagi na sa pulo ng Mindanaw</p> <p>C.</p> <p><i>Mga posibleng sagot:</i></p> <p>1. kawalan ng disiplina at hindi pagsunod sa ipinatutupad ng bansa 12. pag-iwas sa paglaganap ng virus sa lungsod 13. napapagting ang relasyon ng pamilya 14. napapatayan ng kaparusahan 15. pagbabawal sa paglabas- masok sa lungsod</p> <p><i>Maaring magbago-bago ang sagot ng mag-aaral para sa B at C.</i></p>
---	---	--

Sanggunian

Correa, Ramilito. (2015). Baybayin 7 Paglalayag sa Wika at Panitikan. Rex Bookstore, Inc.: Sampaloc Manila, pp. 30-34

EASE Filipino I. Modyul 3

EASE Filipino I. Modyul 1

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph